

Közös ügyünk az oktatás 100 szakmai pont 2025

Link a 100 ponthoz
(háttéranyagok, történet,
beszámolók):

Problémák

A magyar oktatás jelenleg nem segíti az ország fejlődését, mert igazságtalan, rontja a mentális állapotot és nem készít fel a folyamatos tanulásra.

Okok

A magyar oktatás problémáit az okozza, hogy a nemzetközi trendektől elmaradva, ideológiai alapon, túlterhelően, versenyközpontúan, az esélyegyenlőtlenségeket növelve, egy társadalmi rétegre szabva, alulfinanszírozva és túlközpontosítva irányítják.

Fő célok

Minden képzési szintre kiterjedő, a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklését célul tűző modernizációra van szükség, melynek társadalmi egyeztetésen, szakmai autonómián és együttműködésen kell alapulnia.

Oktatáspolitikai alapelvek

Az oktatáspolitikának biztosítania kell a helyi igényekre épülő, átlátható, kutatásokkal, párbeszéddel megalapozott döntéshozatalt. Hosszú távú stratégiával alátámasztva, stabil finanszírozással és szabályozással, szakmai autonómia biztosításával, független minőségértékeléssel, esélyegyenlőségre törekvéssel és az oktatásban dolgozók megbecsülésével kell megteremteni a minőségi, igazságos és hatékony oktatás feltételeit.

Az oktatáspolitikát formálását szolgáló intézkedések

1-6. pont

Az új oktatáspolitikának független, sokszereplős, átlátható, demokratikus egyeztetési formákat és intézményeket kell működtetnie, az egyeztetések eredményeit széles körben kommunikálva. Az alaposan előkészített reformot megelőzően az első hónapokban csak bizalomerősítést és kármentést szolgáló intézkedéseket lehet tenni.

Intézményhálózat

7-10. pont

Az oktatási intézményhálózat átalakítását egységes szempontrendszer szerint, de a helyi sajátosságokra is figyelve kell végrehajtani, az esélyegyenlőségi szempontok figyelembevételével. A tervezésnek kistérségekre, városokra, bizonyos feladatok esetén ennél nagyobb térségekre kell vonatkoznia, és a nem állami fenntartókra is ki kell terjednie.

Oktatásirányítás

11-17. pont

Az oktatásért felelős minisztériumnak a teljes oktatási szektort kell más ágazatokkal együttműködve, egy többszintű stratégia alapján irányítani. A bürokratikus központosítás helyett a helyi közösségek, iskolahasználók valódi részvételével működjön az oktatás.

Finanszírozás

18-23. pont

Az oktatás finanszírozását jelentősen magasabb GDP hányaddal, szektorsemlegesen kell biztosítani, tervezhetőbbé, átláthatóbbá, autonómabbá kell tenni. Normatívákra, megfelelő bérezésre, tanulást támogató intézményi és egyéni szintű lehetőségekre és pénzügyi ösztönzőkre van szükség. Újra elérhetővé kell tenni az EU-s támogatásokat.

Az esélyegyenlőtlenségek

24-25. pont

Minden oktatási ágazatra és képzési területre, valamint az intézményszerkezeti, finansziális és módszertani kérdésekre is kiterjedő kormányzati stratégia szükséges az esélyegyenlőtlenségek kialakulásának megelőzésére és a már meglévő hátrányok csökkentésére.

Deszegregáció

26-27. pont

Szegregációt megszüntető és megelőző programot kell létrehozni, társadalmi támogatottsággal, monitoring és jogvédelem biztosításával. A szelekció elkerülésére az alapképzésben ne lehessenek tagozatok, más módon biztosítsák a sokszínű kínálatot.

Tartalomszabályozás

28-31. pont

A NAT-nak és a kerettanterveknek csak keretet kell adnia, fejlesztési feladatokkal és témakörökkel, a tartalom és a részletes célok személyes és kiscsoport szintű, helyi kialakításához. A NAT-ban és a ráépülő, szabadon és részben helyben fejleszthető tantervekben, taneszközökben hangsúlyosabb szerepet kell kapniuk a mai társadalmi céloknak, például a fenntarthatóságnak.

Beiskolázás, tankötelezettség

32-34. pont

Vissza kell állítani a 18 éves tankötelezettségi korhatárt, a minimum 4 éves középiskolát. Szektorsemleges, az általános iskolában szelekciómentes beiskolázással, rugalmas tanulási utakkal kell biztosítani a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférést.

Értékelési rendszerek

35-42. pont

A tanulók tudására, a pedagógusok, az intézményi vezetők tevékenységére, a szervezetek működésére irányuló értékelés elsődleges célja a fejlesztés legyen. Az értékelés alapvető funkciója, hogy meg lehessen ítélni a személyek tudásának, tevékenységének az adaptivitását. A pedagógusok, a vezetők és a szervezet értékelése esetén a hangsúly a szervezetre helyeződjön, és minden értékelési folyamatban meghatározó szerepe legyen az önértékelésnek. A szervezetek értékelése ne ciklikus, hanem kockázatalapú legyen. A felsőoktatásban biztosítani kell a független akkreditációt. A közoktatásban a külső értékelési folyamatokat (érettségi, kompetenciamérés, a szervezet értékelése) egy szakmailag független, professzionális szervezet végezze.

Intézmények (iskolák, óvodák, kollégiumok) működése

43-60. pont

A minőségi oktatáshoz a pedagógusoknak magas színvonalú tudásra és jelentős szakmai autonómiára van szükségük; ehhez az intézmények tanulószervezetté válását, önértékelési és fejlesztési tevékenységét megfelelő anyagi források rendelkezésre bocsátása mellett képzetekkel, segítő szakemberek munkájával kell támogatni.

Tartalmi kérdések

43-60. pont

Az oktatásban jelenjenek meg a 21. századi, a praktikus és az együttélést segítő tartalmak és az attitűdvizsgálatok. A minőségi oktatást oktatáskutató és fejlesztő intézetek tevékenységével, a módszertani kísérletek, fejlesztések és adaptációk támogatásával, szabad taneszköztálasztással, a merev tantárgyi keretek lebontásával kell elősegíteni. Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az egyenlőtlenségek problémájára, az angol nyelvre, a fenntarthatóságra, a pályaorientációra és a praktikus ismeretekre.

Sajátos nevelési igényű tanulók

61-62. pont

A neurodiverzitás növekedése megkívánja az inkluzív szemléletet. Az egyre több SNI-s gyermek befogadásával az integrációban a jelen oktatási környezetet toleráló gyerekek is sérülnek. Ha csak kevés oktatási intézmény fogad SNI-s gyerekeket, akkor ez automatikusan szegregációvá válik, ahogy növekszik az SNI-sek aránya. Ez a folyamat már el is indult.

Pedagógusok, oktatásban dolgozók

63-68. pont

Az oktatás minőségét jelentős mértékben a benne dolgozók határozzák meg. A pályát kiszámítható, értékálló, a minőséget elismerő bérezéssel, a a túlterhelés megszüntetésével, a kreatív, autonóm pedagógiai munkavégzés lehetőségének biztosításával, az önszerveződés lehetőségével kell vonzóvá tenni. Elengedhetetlen a mai kihívásoknak megfelelő pedagógusképzés, a szabad továbbképzési és szakmai szolgáltatási kínálat, a segítő kollégák rendelkezésre állása.

Koragyermekkorai nevelés

69-70. pont

Az óvodai nevelés méltányosabbá, hatékonyabbá tételéhez biztosítani kell a játékközpontú, egyéni és kiscsoportos cselekvő tanulást, diplomás óvodapedagógusok teljes idejű jelenlétét, segítő szakembereket, közös döntésen alapuló és támogató bölcsőde-óvoda-iskola átmenetet, a vegyes és az integrált csoportok támogatását és a kapacitásbővítést.

Szakképzés

71-75. pont

A szakképzés megújításának az érettségit nem adó képzésre is ki kell terjednie. Az átjárhatóság és az együttműködések javításával kell segíteni a korai választás korrekcióját. Az iskolai szakképzést vissza kell helyezni a közoktatás rendszerébe, a szükségesnél nem több változtatással és a sajátosságok messzemenő figyelembevételével.

Felsőoktatás

76-84. pont

A felsőoktatásban biztosítani kell az autonómiát, az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot. Minőségi tömegoktatásra, hallgatóközpontú szemléletre, nemzetközi beágyazottságra van szükség, és hatékonyan kezelni kell a hallgatói szociális, mindenek előtt lakhatási problémákat.

Felnőttkori tanulás

85-100. pont

A felnőttképzés az egész életen át tartó tanulás rendszerének részeként az egyén jóllétét, valamint a gazdaság és a társadalom érdekét kell szolgálja. A piaci igények teljesítése mellett fontos feladata az esélyteremtés, az alap- és nem szakmai készségek fejlesztése. A szabályozásnak építenie kell az egyén, az állam és a vállalat megosztott felelősségére, az ágazatok közötti együttműködésre, a tanulást és annak hasznosulását segítő szolgáltatásokra, amelyben szerepet kell adni az újra felálló önálló foglalkoztatási szolgálatnak.

Összeállították: Civil Közoktatási Platform szakértői

www.ckpinfo.hu

2025.12.08.

